

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งประเมินแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ครูที่จัดทำแผนกลยุทธ์และประธานกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการ ที่ 5 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,959 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1,959 คน ครูที่จัดทำแผนกลยุทธ์ 1,959 คน ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1,959 คน รวม 5,907 คนโดยจำแนกเป็นผู้บริหารของสถานศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษา เอกชน ครูที่จัดทำแผนกลยุทธ์ และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษานขนาดเล็ก จำนวน 673 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 765 โรงเรียน และขนาดใหญ่ จำนวน 521 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา เอกชน ครูที่จัดทำแผนกลยุทธ์ และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 5 ปีการศึกษา 2547 โดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 276 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา ครูที่จัดทำแผนกลยุทธ์ และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็นรายจังหวัด และขนาดสถานศึกษา

สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ขนาดสถานศึกษา				ขนาดสถานศึกษา			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
ตราด	43	55	20	118	2	3	1	6
จันทบุรี	64	87	48	199	3	4	2	9
ระยอง	57	92	63	212	3	4	3	10
ชลบุรี	69	117	104	290	3	5	5	13
ฉะเชิงเทรา	121	122	70	313	6	6	3	15
ปราจีนบุรี	130	77	45	252	6	4	2	12
สระแก้ว	98	120	68	286	5	6	3	14
นครนายก	66	60	18	144	3	3	1	7
สมุทรปราการ	25	35	85	145	1	2	4	7
รวม	673	765	521	1,959	32	36	24	92

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มี 1 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert Scale) และแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นแบบสอบถามใช้สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา จำนวน 92 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่จัดทำแผนกลยุทธ์และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง 276 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถาม สำนวนรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการประเมินแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 เป็นแบบสอบถามมาตรฐาน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวของลิเคอร์ท โดยแบบสอบถามดังกล่าวผู้วิจัยได้ ศึกษาและสร้างขึ้นเอง ใน 3 ระยะ ดังนี้

1. ประเมินก่อนดำเนินการ
2. ประเมินระหว่างการดำเนินการ
3. ประเมินหลังการดำเนินการ

แบบสอบถามผู้วิจัยได้ศึกษาและสร้างขึ้นเอง โดยมีความหมายของคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึงระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึงระดับมาก
- 3 หมายถึงระดับปานกลาง
- 2 หมายถึงระดับน้อย
- 1 หมายถึงระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 1.1 ศึกษาจากหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินจากเอกสาร ต่าง ๆ
- 1.2 ปรึกษาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาและนำมาสร้าง

เป็นแบบสอบถาม

- 1.3 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและการจัดทำแผนกลยุทธ์ ดังนี้

- 1.3.1 การประเมินก่อนดำเนินการ
- 1.3.2 การประเมินระหว่างดำเนินการ
- 1.3.3 การประเมินหลังดำเนินการ

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น การหาความเที่ยงตรง การหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น

2.1 ความเที่ยงตรง (Validity) การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ดำเนินการดังนี้

2.1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานกรรมการ และกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

2.1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจน และเหมาะสมในการใช้งาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

2.1.2.1 ดร.สมุท ฐานานู

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

- 2.1.2.2 ดร.สมโภชน์ เอนกสุข อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒน
การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
- 2.1.2.3 นายธงชัย พุ่มชลิต ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี
เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
จันทบุรี เขต 1
- 2.1.2.4 นางปาริยา คำนึ่งจิต เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แผน 8 ว.สำนักงาน
เขตตรวจราชการที่ 5
- 2.1.2.5 นางสุนิษฐ์ คีประหลาด เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แผน 8 ว.สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

2.1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาเสนอ
ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ระดับสูงเพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัย
ได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วในครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้
(Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้ว
นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Peaxson
Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total
Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .22 - .80

2.2.2 นำแบบสอบถาม จากข้อ 2.2.1 ที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาหาค่าความ
เชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach,
1990, pp. 202-204) มีค่าเท่ากับ .96

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ค่าความเชื่อมั่น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่
การศึกษาของจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี สระแก้ว จะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก
และสมุทรปราการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูล

1.2 ขอบข่ายงานนำเสนอแบบสอบถามจากผู้อำนวยความสะดวกเขตพื้นที่จังหวัดไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่จัดทำแผนกลยุทธ์ และประธานกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตามจังหวัดต่าง ๆ ดังกล่าว ตอบแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 276 ฉบับ ได้คืน 276 คิดเป็นร้อยละ 100

2. การจัดกระทำข้อมูล ให้ดำเนินการดังนี้

2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่คืนมาทั้งหมด

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

2.4 การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับแปลความหมายของระดับความเหมาะสมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นตัวชี้วัด ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษามากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษามาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาน้อยที่สุด

2.5 สำหรับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับผลการประเมินแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 ให้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มานั้นวิเคราะห์ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ผลการประเมินแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาจำแนกตาม
ขนาดของสถานศึกษา สถิติที่ใช้คือ (One - way ANOVA) สถานภาพที่ดำรงตำแหน่ง สถิติที่ใช้คือ
(One - way ANOVA) ประเภทของสถานศึกษา สถิติที่ใช้คือ (One - way ANOVA) และทดสอบ
ความแตกต่างรายคู่ โดยใช้การทดสอบความแตกต่างน้อยที่สุด (Least Significance Diffexence – LSD)